

MILIEUEFFECTENRAPPORT VAN HET DUURZAME WIJKCONTRACT 2 CITES

Niet-technische samenvatting

Mei 2022

Gemeente Vorst

FASE 1:

Bepaling en analyse van de belangrijkste milieu-
uitdagingen

Dit fase 1-rapport is samengesteld uit de volgende delen:

1. Definitie van indicatoren/criteria voor milieueffectbeoordeling en monitoring

Voor elk thema is een bepaald aantal kwantitatieve indicatoren of meer kwalitatieve criteria vastgesteld. Zij zijn gebaseerd op de beschikbare gegevens, de in de plannen en programma's vervatte normen en drempelwaarden en, bij gebrek aan gedetailleerde gegevens op het niveau van de perimeter, op een meer kwalitatieve analyse.

Deze indicatoren/criteria zullen in alle fasen van de RIE worden gebruikt en zullen vervolgens voor het toezicht worden gebruikt, waardoor een hoge mate van consistentie in de RIE wordt gewaarborgd.

Ze worden in Document 1 toegelicht in de vorm van een "indicatorblad".

2. Gedeelde diagnose van het DWC en het MER

De diagnose van het studiebureau (ORG) is de werkbasis voor de bepaling van de oorspronkelijke toestand van het leefmilieu.

Deze diagnose is beschikbaar in het dossier van het DWC.

3. Bepaling van het "alternatief 0"

Het alternatief 0 is de behouden toestand, d.w.z. de toestand die ontstaat zonder duurzaam wijkcontract.

De volgende gegevens worden in aanmerking genomen:

- De programmatie en de strategische documenten op gewestelijke en gemeentelijke schaal (GPDO, plan IRIS 2, GemOP, GMP ...)
- De bevolkingstrends en de economie die een impact kunnen hebben op de wijk in de ruime betekenis van het woord
- De bestaande projecten in het gebied, lopend of al gepland

Deze analyse vindt u in document 3.

4. Realisatie van de referentiebalans

De gegevens van de diagnose en het alternatief 0 worden vervolgens ingevuld in een overzichtstabel die er als volgt uitziet:

Thema	Criterium	Samenvatting van de diagnose en alternatief 0	Evaluatie van de diagnose	Alternatief 0	Referentiebalans	Belangrijkste uitdagingen van de referentiebalans
Thema 1	Criterium 1			=		
	Criterium 2			-		
	Criterium 3			-		
	Criterium 4			+		
Thema 2	Criterium 1			+		
	Criterium 2					
	Criterium 3			=		

- De eerste twee kolommen bevatten de thema's en criteria die werden beschreven in document 1.
- De kolom Samenvatting van de diagnose en alternatief 0 geeft de grote lijnen van de samenvatting en van alternatief 0 toegepast op elk van de criteria.
- De kolom "Evaluatie" schetst elk criterium ten aanzien van de diagnose volgens het volgende barema:

	Negatieve beoordeling van het criterium
	Aandachtspunt
	Positieve beoordeling van het criterium
	Neutrale beoordeling van het criterium
	Onvoldoende gegevens om het criterium te kunnen beoordelen / niet-relevante beoordeling

- De kolom "Alternatief 0" geeft voor elk criterium in grafische vorm de waarschijnlijke of verwachte evoluties zonder uitvoering van het DWC. Voor deze evaluatie wordt de volgende vorm weerhouden:

+	Verbetering van het criterium
=	Status-quo
-	Verslechtering van het criterium

- De kolom "referentiebalans" geeft de som van de twee vorige.
Waar het "alternatief 0" een verbetering van een criterium aangeeft in het rood, kan dit oranje worden (als er nog aandachtspunten zijn) of groen (als de toestand duidelijk verbeterd is). Omgekeerd, als alternatief 0 de toestand verergert dan kan dit worden aangegeven in het rood. Deze referentiebalans is de "beginscore" van de milieueffectenanalyse in fase 2.
- De laatste kolom bevat de grote uitdagingen van de referentiebalans en de opportuniteiten. Ze schetst voor elk criterium wat er moet worden behouden of verbeterd in het gebied.

DOCUMENT 1 : DE INDICATORFICHES.....	6
DOCUMENT 2 : DIAGNOSE VAN HET DWC (ZIE DOCUMENT ORG)	7
DOCUMENT 3 : BEPALING VAN HET ALTERNATIEF 0.....	8
DOCUMENT 4: ANALYSE VAN DE DIAGNOSE EN REFERENTIEBALANS.....	16

DOCUMENT 1 : DE INDICATORFICHES

De hier geanalyseerde criteria worden eenvoudig vermeld. De analysemethode en gegevensbronnen worden gedetailleerd beschreven in het MER.

Bevolking en huisvesting
Adequatie vraag / aanbod huisvesting Houdbaarheids van de verdichting Sociale cohesie Gezondheid / verlaten panden
Tewerkstelling / economische activiteit
Adequatie vraag / aanbod Gemengdheid van functies
Leefomgeving
Groene ruimten (kwantitatief en kwalitatief) Duurzame voeding Publieke ruimtes en kwaliteit van de leefomgeving Creëren van symbolische bakens en stedelijke landschap
Voorzieningen
Kinderopvang Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal / cultureel / vrije tijd)
Leefmilieu
Watercyclus en blauw netwerk Klimaatverandering en veerkracht Fauna en flora en groen netwerk Bodem, ondergrond Luchtverontreiniging Geluids- en trillingscomfort Energie Hulpbronnen
Mobiliteit
Bereikbaarheid met het openbaar vervoer Gemotoriseerd verkeer Fiets Voetgangers / PBM Alternatieven voor de auto

DOCUMENT 2 : DIAGNOSE VAN HET DWC (ZIE DOCUMENT ORG)

Het MER wordt uitgewerkt volgens de diagnose van het DWC die is opgemaakt door het studiebureau belast met het DWC. Deze gedeelde diagnose geldt als werkbasis voor de analyse. Ze is opgenomen in de vorm van een overzicht en samenvatting in de tabel in document 4.

DOCUMENT 3 : BEPALING VAN HET ALTERNATIEF 0

Voor de realisatie van het alternatief 0 beschouwden we enerzijds de mogelijke impact van de strategische planningsdocumenten voor de hele wijk van het Woonvriendelijk Station en anderzijds de bevolkingsprojecties van het BISA voor de gemeente Vorst en de projecten voor woningen, voorzieningen en openbare ruimten in de onmiddellijke omgeving van de site.

De planningsdocumenten

Gewestelijke oriëntaties

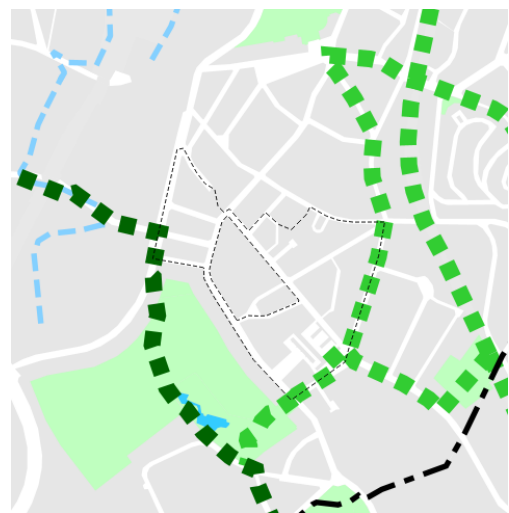
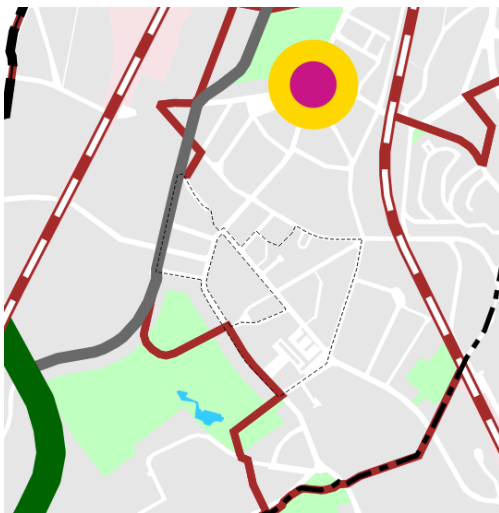
Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft de laatste jaren tal van strategische oriëntatieplannen goedgekeurd die een impact kunnen hebben op de perimeter van het DWC 2 Cités.

Het GPDO

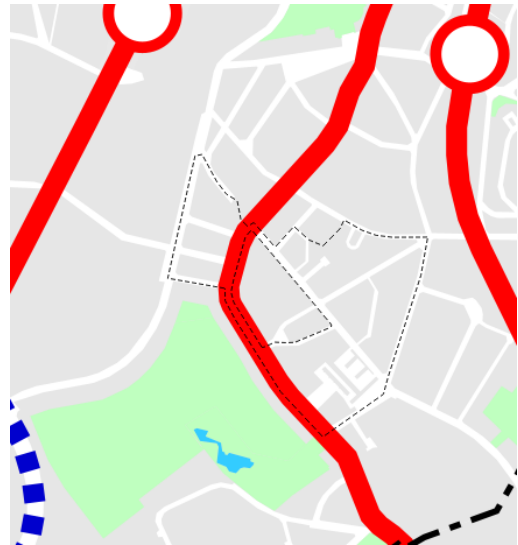
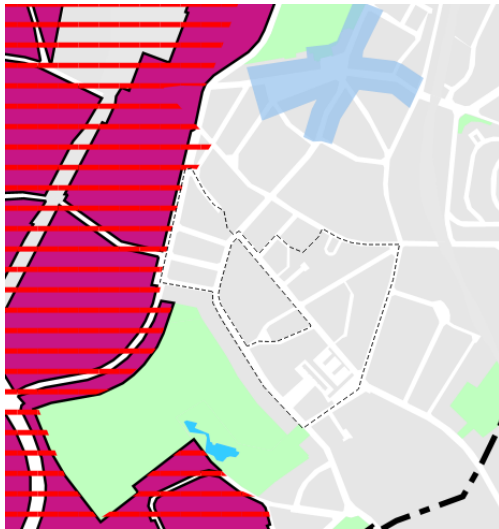
De perimeter van het DWC is gelegen in de buurt van de lokale identiteitskern Sint-Denijs die als wijkcentrum en interwijkcentrum wordt beschouwd (op ongeveer 15 minuten wandelen van de wijk).

Bovendien wordt hij doorkruist door een openbaarvervoerslijn van hoge capaciteit en begrensd door verschillende gewestelijke fietsroutes en het fiets-GEN dat hem verbindt met de rest van het Gewest (in noordelijke, zuidelijke, oostelijke en westelijke richting). De perimeter loopt overigens langs het Bemptpark waar ook de Groene Wandeling door loopt en vanwaar een groene continuïteit vertrekt die de zuidelijke en oostelijke rand van de perimeter markeert.

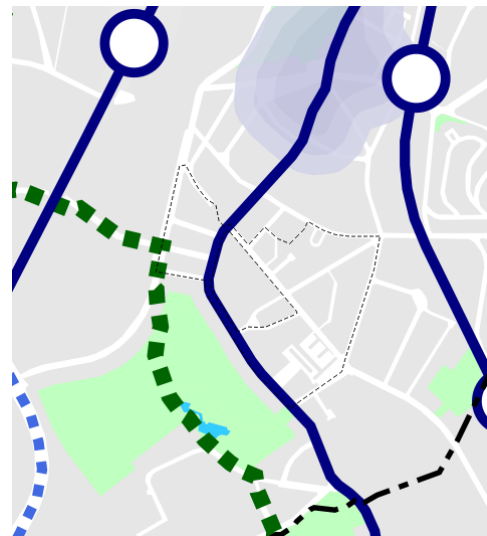
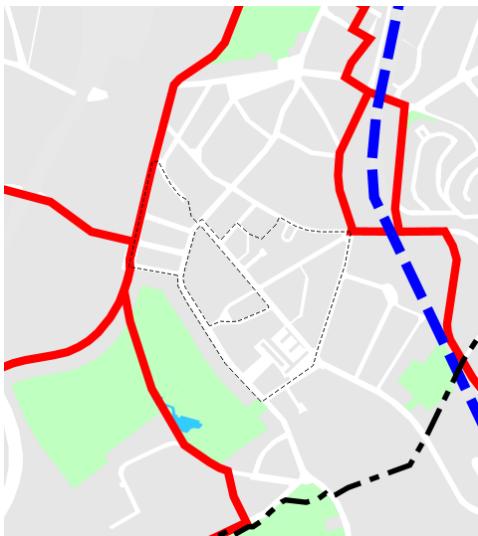
De noordwestelijke omtrek van de perimeter grenst aan een gebied voor stedelijke industrie (waar Audi is gevestigd) dat tevens gelegen is in een zone van economische uitbouw in de stad (ZEUS).

GPDO (2018): kaart van de ruimtelijke ruggengraat en visie voor Brussel (roze en gele punt: wijkcentrum en interwijken centrum) (*links*) en kaart van het Groene en Blauwe Netwerk (Groene Wandeling en groene continuïteit in respectievelijk donker- en lichtgroen) (*rechts*)

GPDO (2018): kaart van de economische ontwikkeling voor Brussel (gebieden voor stedelijke industrie in het roze en zone voor economische uitbouw in de stad rood gearceerd (*links*) en kaart van het structurerend netwerk (openbaarvervoersnet van hoge capaciteit: Bestaande OV-lijn van hoge capaciteit in het rood) (*rechts*)

GPDO (2018): kaart van het fietsnet (fiets-GEN in het blauw en GFR in het rood) (*links*) en kaart van het stadsproject (*rechts*)

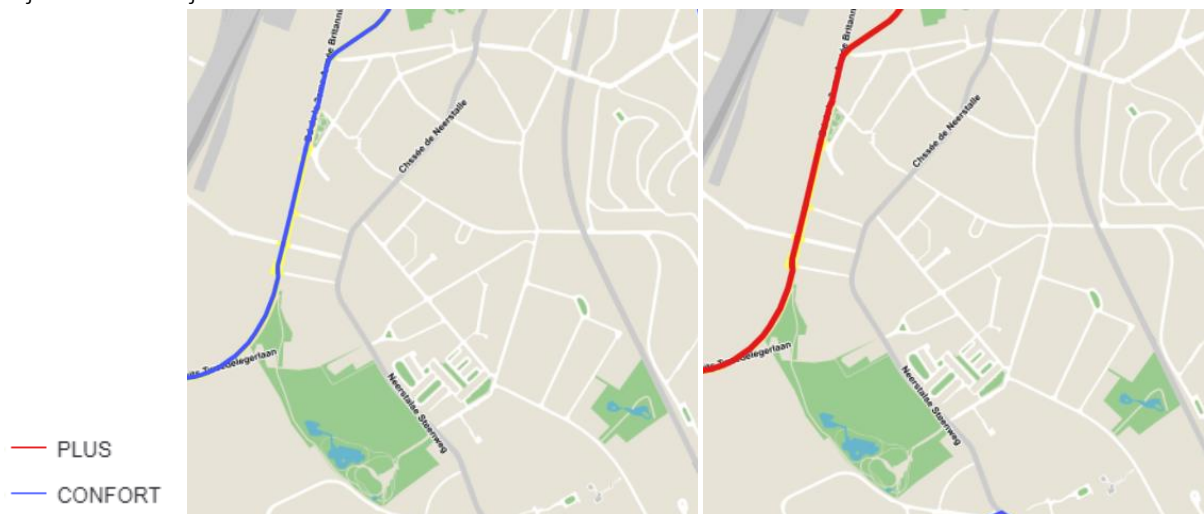
Het GMP 'Good Move'

Het nieuwe Gewestelijk Mobiliteitsplan 'Good Move' dat in maart 2020 werd goedgekeurd, volgt het voorgaande gewestelijke mobiliteitsplan Iris 2 op. Een van de bijzonderheden van het nieuwe GMP is dat het een multimodale dimensie verleent aan de wegenspecialisatie (MWS) en behalve met de auto ook rekening houdt met alle andere verplaatsingswijzen (voetgangers, fietsers, OV, vrachtwagens) door hen een niveau van belangrijkheid toe te kennen naargelang de context en de mobiliteitsnetten.

De perimeter is gelegen in de maas Neerstalle waarvan de studie is gepland voor 2022.

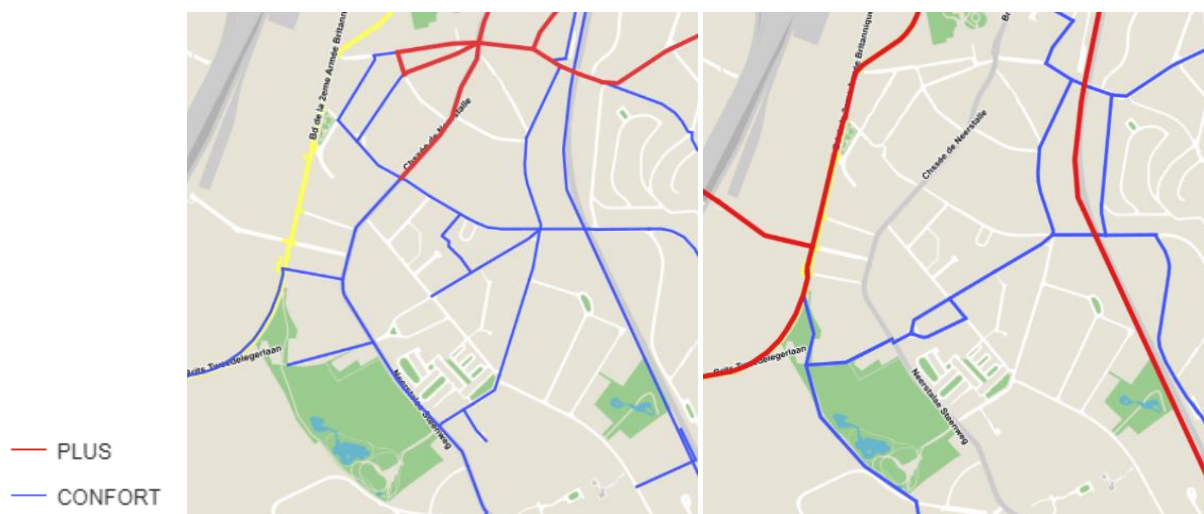
Voor het **auto- en vrachtwagenet** is de Hallestraat (een belangrijke in- en uitvalsweg van het stadscentrum), die langs het noordwesten van de perimeter loopt, opgenomen als Auto Comfort-weg die de maas afbakt. Dat betekent dat het doorgaand verkeer in het algemeen in de hele perimeter zou moeten worden geschrapt en zou moeten verschuiven naar alleen deze as in het noordwesten die wordt beschouwd als COMFORT voor de auto's en PLUS voor de vrachtwagens. De Neerstalsesteenweg, waar veel doorgaand verkeer rijdt, zal een grote impact ondergaan van deze "degradatie". In het plan Iris2 was hij nog een interwijkweg (ten zuiden van de Katangastraat), in het plan Good Move wordt hij een "Auto Wijkweg". Ook de Bemptlaan en de Kersbeeklaan die de perimeter begrenzen in het oosten worden gedegradеerd, van "wijkverzamelweg" naar "Auto Wijkweg".

Met de maatregelen die zijn voorzien in het toekomstige LMP zal het verkeer dus rustiger worden in bijna de hele wijk en drukker in de Hallestraat.

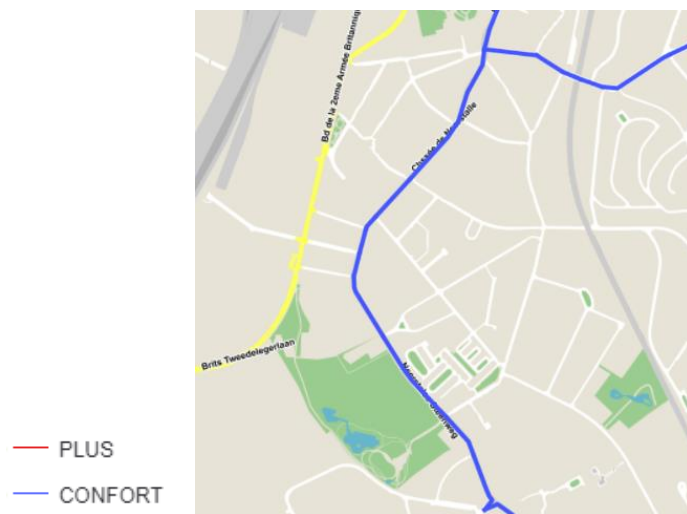
Autonet (links) en vrachtwagenet (rechts) van de MWS (bron: Mobigis)

In het **voetgangersnet** krijgen heel wat straten in de perimeter het statuut "Comfort". In het **fietsnet** wordt de Hallestraat beschouwd als een Plus-weg. Door de perimeter lopen voor de fietsers ook COMFORT-wegen (de Fléronlaan en de Lumièrestraten) die enerzijds naar de Hallestraat leiden via het Bemptpark en anderzijds naar de spoorlijn die als Fiets Plus wordt beschouwd.

Voetgangersnet (links) en fietsnet (rechts) van de MWS (bron: Mobigis)

In het **openbaarvervoersnet** wordt de Neerstalsesteenweg beschouwd als een Comfort-weg (tram).

OV-net van de MWS (bron: Mobigis)

Het Plan Good Move wil dus vooral de actieve mobiliteit in de wijk bevorderen.

Gemeentelijke oriëntaties

Gemeentelijke plannen

L De gemeente beschikt over strategische of operationele documenten voor haar grondgebied:

- Gemeentelijk mobiliteitsplan: momenteel wordt gewerkt aan een GMP dat beantwoordt aan de gewestelijke doelstellingen van het Plan Good Move (het openbaar onderzoek loopt van november 2021 tot januari 2022). In de perimeter van het DWC is er onder meer sprake van:
 - de overschakeling naar een woonerf voor enkele wegen;
 - het onderhoud en de herwaardering van de steegjes
- Agenda 21: in 2021 lanceerde de gemeente met de steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een 'klimaatactieprogramma' in het kader van Agenda 21, met verschillende acties voor de duurzame ontwikkeling van de gemeente. Het actieplan zal worden goedgekeurd in 2022.
- Uitvoering van het regennet: omdat water een gemeentelijke problematiek is, zal de gemeente een aantal inrichtingen uitvoeren ten gunste van het regenwaterbeheer op de openbare weg. De afgelopen jaren werden al enkele ingrepen verricht in de wijk: regentuin in de Lumièrestraten, drainerend massief onder de Driesstraat aan de rand van de perimeter, regentuinen en wadi's in de Driesstraat, de Waterstraat, de Bemptlaan, de Kersbeeklaan, de Glasblazerijlaan en op de site Olieslagerij.... De volgende projecten zijn momenteel in uitvoering: opvang van het water in het Bemptpark en afvloeiing naar de Zenne, het ABY-project, de Neerstalsesteenweg (door het Gewest), het project van het Watertraject...

De tendensen

De grote tendensen die worden verwacht op schaal van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de gemeente Vorst zullen een impact hebben op de 2 Cités wijk.

Bevolkingsprojecties

In de gemeente Vorst bleef de bevolkingsgroei de afgelopen jaren eerder beperkt in vergelijking met de andere gemeenten (gemiddeld +2,7 % tussen 2015 en 2020).

In de periode tussen 2005 en 2015 is de bevolking in de gemeente vrij sterk gegroeid (+13,5%); vandaag zien we een beperktere maar regelmatige groei: +2,7% in de periode 2015 tot 2020 en een projectie van +1,2% tegen 2025.

Tegelijk is in de gemeente Vorst het aantal private huishoudens licht afgenomen, terwijl het in het hele Brussels Hoofdstedelijk Gewest is toegenomen (+7%). Voor de periode van 2020 tot 2025 wordt bovendien verwacht dat het aantal in de gemeente nog verder zal dalen met -2,55% om in 2025 24 946 private huishoudens te bereiken volgens de projecties van het BISA.

De belangrijkste tendens die zich voor de gemeente Vorst lijkt af te tekenen is overigens een veroudering van de bevolking, met enerzijds een algemene stijging van de seniorenpopulatie (ouder dan 65 jaar) en anderzijds een daling van het aantal kinderen van 3 tot 11 jaar. Het aantal jonge kinderen daarentegen zal aanzienlijk stijgen.

	0-2 j	3-5 j	6-11 j	12-17 j	18-29 j	30-44 j	45-65 j	65-79 j	80 j en +
2021	2344	2319	4276	3627	8608	14341	13357	5239	2170
	+7,6%	-3,9%	-3,4%	+5,9%	+8,9%	-3,4%	+4,7%	+6,2%	-2,3%
2025	2523	2227	4132	3840	8685	13852	13988	5565	2120
	-1,3%	+0,3%	5,5%	-4,6%	+2,5%	-5%	+3%	+3,4%	+9%
2030	2489	2234	3905	3664	8902	13163	14402	5752	2311
Vershil 2021-2030	+6,2%	-3,7%	-8,7%	+1%	+3,4%	-8,2%	+7,8%	+9,8%	+6,5%

Evolutie van de Vorstse bevolking per leeftijdscategorie voor de jaren (2021, 2025, 2030)
(Bron: Wijkmonitoring)

De lichte bevolkingsstijging, de vermindering van het aantal huishoudens en de algemene veroudering van de bevolking die voor Vorst worden verwacht, zullen een impact hebben op:

- o De woningtypes: behoefte aan grotere woningen (toename van de gezinsgrootte) en aangepaste woningen voor PBM (veroudering);
- o De vraag naar crèches blijft een uitdaging voor de komende jaren.
- o De vraag naar gezondheids- en sociale voorzieningen met waarschijnlijk een verhoogde vraag voor ouderen.

De huidige projecten in het gebied

Deze projecten zullen op kortere termijn een impact hebben op de wijk omdat ze meestal heel recent al werden gerealiseerd, in uitvoering zijn of gepland zijn op korte termijn.

Lopende en/of geplande operaties in de onmiddellijke omgeving van de perimeter van het DWC 2 Cités.

Lopende / gerealiseerde projecten

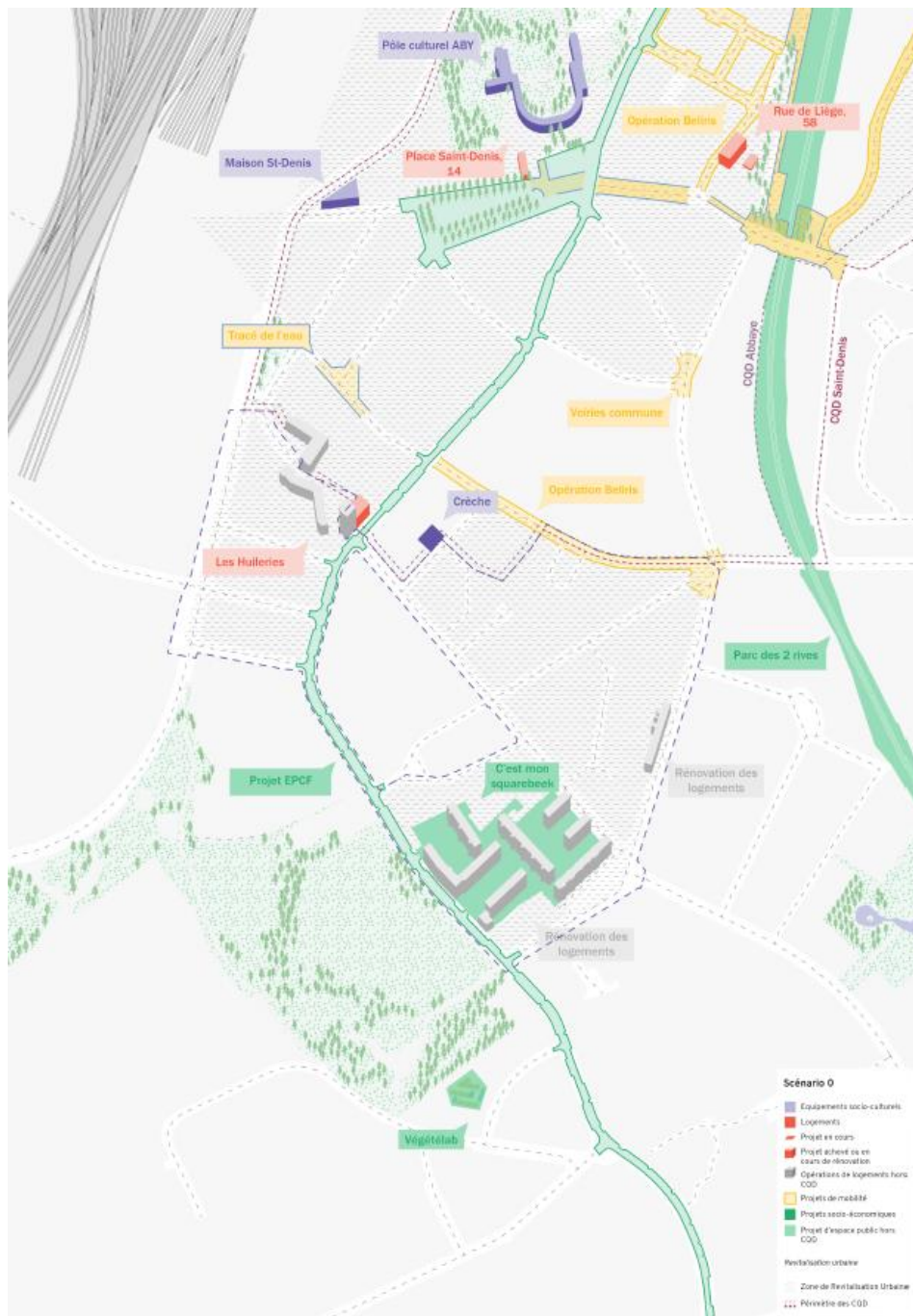
- Openbare ruimte:
 - o bouw van het Jobhuis en van een crèche met 36 plaatsen in het kader van het DWC Sint-Denijs (2006-2010)
- Huisvesting:
 - o Renovatie van de Gele Blokken (in uitvoering)
 - o Het project Olieslagerij van de BGHM (2020) omvat 35 sociale woningen en 24 middelgrote woningen.
 - o In het kader van het DWC Sint-Denijs (2006-2010): 25 sociale passiefwoningen
- Openbare ruimte:
 - o Heraanleg van de Glasblazerijlaan met de regentuinen
 - o Heraanleg van de Bia Bouquetsquare met een regentuin
 - o heraanleg van verschillende straten namelijk de Barcelonastraat, de Pastoorstraat, de Oude Pastoriestraat, de Luikstraat, de Sint-Denijsstraat, de Brandstoffenstraat en de Texasstraat, de Monte Carlolaan maar ook de Generaal Dumonceaulaan in het kader van het DWC Sint-Denijs (2006-2010).

Geplande operaties

- Mobiliteit:
 - o Project voor de verbetering van de trajectsnelheid van het openbaar vervoer (vernieuwing van de rails en de haltes van de MIVB): mei 2022
 - o Project voor de heraanleg van de Neerstalsesteenweg: mei 2022 (waaronder trillingwerende matten, bomen, verbreding van de voetpaden, 26 fietsparkeerplaatsen...)
 - o Project voor de aanleg van een GFR in de Kersbeeklaan, opgenomen in het groene netwerk
- Voorzieningen:
 - o speelplein op de Madelonsquare
 - o een gemeentelijk gidsplan (2025) dat wordt uitgewerkt voor de ontwikkeling van het speelnnet. Het voorziet in 5 nieuwe speelpleinen: Dumonceau-Fléronpark, Dumonceau-Fléronplein, de lindetuin in de tuinwijk, Fléron tuinwijk, pocketpark in de Goede Moederstraat.
 - o project voor de oprichting van een aankoopcentrale voor bioproducten en eventueel kooklessen door de Zuiderhaard, in samenwerking met het PSC Bempt;
 - o project voor collectieve moestuinen (Ververijstraat);
 - o een crèche met 56 plaatsen op de Neerstalsesteenweg/Ververijstraat;
 - o een cascocrèche in het project Olieslagerij;
 - o 460 m² handelszaken in het kader van het project Cottage 3
- Huisvesting:

- Het project Cottage 3 voorziet in de bouw van 75 private wooneenheden en een fietslokaal met ingangen op de Neerstalsesteenweg, centraal huizenblok dat niet binnen de perimeter van het DWC valt.
 - Het project Glasblazerij omvat 137 nieuwe sociale woningen;
 - Het project Urbani plant 46 nieuwe privéwoningen,
 - Het project Ververij voorziet in 7 à 8 openbare woningen,
 - Het project Dries Libris bouwt 53 sociale woningen
- Openbare ruimten:
- Realisatie van het Tweeoeverspark langs de spoorlijn tussen de stations Vorst-Oost en Ukkel Stalle, verbonden met de andere lineaire parken van het Gewest;
 - Nieuwe culturele pool ABY (DWC Abdij)
 - Waterbeheersproject via landschappelijke inrichtingen en renovatie van openbare ruimten, het "Watertraject" genoemd (Waterstraat aan de noordwestelijke rand van de perimeter van het DWC).
 - Project voor de vernieuwing van de Vossegatbeek in het Bemtpark.

Er zij op gewezen dat er open oproepen tot het indienen van projecten voor het hele gewest bestaan, waarop bepaalde organisaties of verenigingen in de toekomst zouden kunnen reageren, zoals de oproep tot het indienen van projecten in verband met de vergroening van schoolpleinen (Leefmilieu Brussel).

Lopende projecten
(ORG, 2021)

DOCUMENT 4: ANALYSE VAN DE DIAGNOSE EN REFERENTIEBALANS

De tabellen op de volgende pagina's geven in hun laatste kolom alle uitdagingen en opportuniteiten voor het gebied, per thema en per criterium.

Als samenvatting van deze meer gedetailleerde analyse tekenen zich enkele transversale uitdagingen af voor het gebied:

- De bevolkingsdichtheid is hoog, maar de wijk wordt uitstekend bediend door het OV (die bediening zal bovendien nog worden verbeterd) en omvat veel groene ruimten (de bestaande en de geplande in de directe omgeving van de wijk). De toename van de bevolkingsdichtheid die de komende jaren kan worden verwacht met de lopende of geplande projecten, kan dus als houdbaar worden beschouwd. Wel zal er meer behoefte zijn
 - aan grotere woningen (toename van de gezinsgrootten) en meer gevarieerde woningtypes (privéwoningen, sociale woningen, middelgrote woningen, koopwoningen ...) om een sociale gemengdheid te bevorderen.
 - verbetering van de leefomgeving (onder meer een meer kwaliteitsvolle inrichting van de openbare ruimten) en van het comfort voor het gebruik van de actieve verplaatsingswijzen. Door de alomtegenwoordigheid en de omvang van het parkeren op de openbare weg, onder meer in de cité van de Gele Blokken, kunnen er momenteel geen kwaliteitsvolle openbare ruimten worden ontwikkeld in de wijk. Toch zouden die de aanzet kunnen zijn tot inrichtingen die een positieve impact hebben op tal van andere criteria (leefmilieu, sociale cohesie...).
 - voorzieningen die deze bevolkingsstijging volgen (crèches, gezondheidscentrum, ruimten voor verenigingen met een sociale werking, buurtwinkels, sportinfrastructuren die voor iedereen toegankelijk zijn, budget voor de ontwikkeling van verenigingen voor sociale cohesie...)
 - contact tussen de specifieke identiteiten van de verschillende zones van de wijk, bijvoorbeeld door verbindende plaatsen met alle soorten publiek en activiteiten aantrekken. Vanwege de ontwikkeling van toekomstige woningen en de nieuwe inwoners die zich in de Gele Blokken zullen vestigen, is de timing van het DWC optimaal.
- De mobiliteitsproblemen voor de wijk (hoge snelheid, veel doorgaand verkeer op de Neerstalsesteenweg en in de Zijdeweverijstraat, maar ook in de Bemptlaan en de Kersbeeklaan) hebben voor de lokale bevolking een impact op de veiligheid, de luchtvervuiling en de geluidshinder, maar ook op de efficiëntie van het openbaar vervoer. De Neerstalsesteenweg werd door het plan Good Move en de studie van het toekomstige Lokaal Mobiliteitscontract (2022à gedegradeerd. Ook de projecten voor de heraanleg van de wegen zullen deze problemen de komende jaren verzachten. Ook hier biedt de timing van het DWC een gelegenheid om bij de uitvoering van het toekomstige LMP aan te sluiten bij het mobiliteitsproject van de maas, door inrichtingen te financieren maar ook door de actieve verplaatsingswijzen te bevorderen. Die genieten immers een belangrijke plaats in de geplande mobiliteitsnetten: doorgangen binnen de huizenblokken, verbetering van het

veiligheidsgevoel, verlaging van de rijsnelheden, kwaliteit van de openbare ruimte, toegankelijkheid voor PBM, mobiliteitsdiensten, fietsparkeerplaatsen, beveiliging van de omgeving van scholen/voorzieningen ..., met ook een impact op de luchtkwaliteit en de geluidshinder.

- De pool Sint-Denijs ligt in de directe omgeving van de wijk. Aangezien ze nu al heel belangrijk is en in de toekomst voor tal van thema's nog verder zal worden ontwikkeld, lijkt het van kapitaal belang om de banden tussen Sint-Denijs en de onderzochte wijk te bevorderen. Beide vullen elkaar immers perfect aan. Het DWC kan aansluiten bij projecten zoals bijvoorbeeld het Watertraject om te helpen de beide wijken met elkaar te verbinden.
- In de wijk zijn vandaag geen echte groene ruimten gelegen. De denkoefeningen over de openbare ruimte (zie eerder) zouden moeten leiden tot de ontwikkeling van kleine groene ruimten met een lokale uitstraling die in zekere zin zouden fungeren als uitbreiding van de woningen (heel wat woningen hebben geen buitenruimte). Bovendien zouden ze ook ontharding mogelijk maken, meer groen in de wijk brengen, het stedelijke hitte-eilandeffect verminderen, de biodiversiteit versterken, een meer geïntegreerd waterbeheer mogelijk maken en een impact hebben op de bodemkwaliteit of zelfs het voedingspotentieel.
- Gezien de ouderdom van de gebouwen en de heterogeniteit van het weefsel, lijkt het bijzonder belangrijk om de gebouwen van de wijk te renoveren om de energiestandaards te bereiken en een voldoende kwaliteit van de woningen te garanderen. Bij de renovaties zou in de mate van het mogelijke moeten worden gestreefd naar circulariteit en duurzaamheid (recyclage, hergebruik, vervanging, ...).

5. Iteratief proces

De tweede fase van het MER werd gerealiseerd volgens het hierna volgende proces:

- Vóór de uitwerking van het ontwerpprogramma kwamen het studiebureau van het MER en het studiebureau belast met de opmaak van het programma samen tijdens een werkvergadering om de conclusies van de referentiebalans van het MER te bespreken. Het bureau van het programma kon zo in zijn ontwerpprogramma de grote milieu-uitdagingen en de opportuniteiten opnemen.
- Het programma werd onderworpen aan een algemene analyse volgens de milieucriteria die werden bepaald in fase 1. Op basis van de opmerkingen en aanbevelingen die uit deze analyse naar voor kwamen, konden de projectfiches worden aangepast.

De hierna volgende documenten analyseren het ontwerpprogramma zoals het eruit ziet na deze twee etappes. De al bestaande opmerkingen en aanbevelingen van het studiebureau werden enerzijds opgenomen in de ontwikkelingsdynamiek van de projecten en anderzijds in de verschillende projectfiches van het programma. De verschillende details zijn beschikbaar voor het bestuur dat de bijzondere bestekken van de verschillende projecten opmaakt.

6. Structureren van fase 2

De analyse van het MER is opgebouwd als volgt:

- . [Document 5](#): beknopte voorstelling van het ontwerpprogramma van het Duurzaam Wijkcontract..
- . [Document 6](#): Analyse van de overeenstemming tussen de doelstellingen van het ontwerpprogramma en de doelstellingen van de plannen en programma's die relevant zijn voor de perimeter (gewestelijke, gemeentelijke, lokale ...).
- . [Document 7](#): Milieuanalyse van het ontwerpprogramma en overzichtstabel per project

De milieuanalyse van het ontwerpprogramma wordt gerealiseerd per thema en per criterium zoals bepaald in fase 1, volgens de hierna volgende principes:

Maatregel	Beschrijving
Effect	Beschrijving van de effecten van de maatregel De effecten kunnen positief, neutraal of negatief zijn.
	De impact van de maatregel is:
Impact /reikwijdte van de maatregel	- globaal als de maatregel een impact heeft op de volledige bevolking of oppervlakte van het project. - Beperkt als de maatregel een impact heeft op slechts een deel (bv: een openbare ruimte, een groep van gebouwen, een bevolkingsgroep, ...).
Permanentie / duur van het effect	De maatregel kan permanent of tijdelijk, omkeerbaar of onomkeerbaar zijn.

Voor elk criterium:

- gaan we na of de grote uitdagingen van de referentiebalans in aanmerking werden genomen
- benadrukken we de aandachtspunten of de eventuele negatieve effecten van het ontwerpprogramma
- formuleren we eventueel aanbevelingen die later in aanmerking kunnen worden genomen bij de redactie van de bestekken voor de operationele fase van het DWC.

7. Methode van de effectenanalyse

De analysemethode is als volgt:

Gedetailleerde analyse

Aan elk project werd per criterium (dat werd bepaald in fase 1 van het MER) een score toegekend volgens de effecten van het project:

+	positieve effecten
o	neutrale effecten / geen effecten
-	negatieve effecten
?	Aandachtspunt voor het project

Voorbeeld: uittreksel uit de analysetabel van project A.1

Cri-terium	Ref-balans	Belangrijke uitdagingen van de referentiebalans en opportuniteiten verbonden aan de perimeter	Effecten	Aanbevelingen
Sociale cohesie		Een aandachtspunt betreft de inrichtingen/infrastructuren en de aanleg van de openbare ruimten (in kwantiteit en kwaliteit, binnen en buiten) die bijdragen tot de sociale cohesie, met name in de Gele Blokken: er lopen al verschillende initiatieven maar die moeten worden geconsolideerd en verder worden uitgebouwd en ze moeten alle publieksgroepen bereiken.	Naast de globale opknapping van de openbare ruimte van de Gele Blokken waarbij een aangename leefruimte kan worden gecreëerd, zal de ontwikkeling van voorzieningen voor de buurtbewoners en de jongeren de sociale cohesie in de wijk verbeteren. Creëren van gezellige plaatsen voor verschillende publieksgroepen (leeftijden, genders) die de ontmoetingen in de openbare ruimte zullen bevorderen.	Speelvoorzieningen kiezen die moeten worden ontwikkeld in samenhang met de andere pleinen in de wijk om voorzieningen te bieden voor alle leeftijden en alle genders en om zo goed mogelijk te beantwoorden aan de behoeften. Te ontwikkelen in samenhang met het speeln netwerk dat op gewestelijk niveau wordt ontwikkeld door Leefmilieu Brussel en op meer lokaal niveau door de gemeente Vorst (stadsbeleid) Specifiek aandacht besteden aan de toegankelijkheid voor PBM (kinderwagens ...) en het comfort van de begeleidingen (zitjes, toegangen ...). Een drinkwaterfontein ter beschikking stellen in de buurt van het speelplein.

In alle tabellen van deze fase 2 van het MER zijn de linker kolommen identiek en volgen ze dezelfde volgorde:

- Twee kolommen geven het thema aan en vervolgens het criterium
- Een kolom heeft de kleur die is toegekend aan de referentiebalans (zie fase 1)
- Een kolom beschrijft de effecten van het project op het criterium
- Een kolom geeft de score die wordt toegekend naargelang de effecten van het project (zie eerder)

De specifieke aanbevelingen per project werden rechtstreeks opgenomen in de individuele projectfiches, zodat ze op het ogenblik van de projectoproepen kunnen worden geïntegreerd in de bestekken.

Samenvatting van de effecten

Een samenvatting van de conclusies van deze analyses vindt men in document 7 :

- Een tekst geeft de belangrijkste effecten en aanbevelingen aan per thema;
- Een tabel geeft per thema en criterium alle scores van de verschillende projecten en een globale balans ervan.

Wat de beoordeling van elk criterium betreft, werd bij deze balans rekening gehouden met het feit dat het geheel van de projecten (ontwerpprogramma) een globale impact heeft op het criterium: ofwel wordt het verbeterd, ofwel verslechterd, ofwel alleen verbeterd onder bepaalde voorwaarden. Deze balans hanteert de volgende kleurcode:

	Verslechtering van het criterium
	Aanbeveling of aandachtspunt
	Verbetering van het criterium
	Geen impact of minieme of neutrale impact

critères	Bilan de référence	A1	A2	B1	C2	C3	D1	F1	H1	C1	C4	D2	E1	E2	F2	F3	G1	CCL des incidences
Adaptation aux besoins en matière de logement durable		0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	?	?	
Degré de satisfaction des habitants		+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	+	?	
Emplois		0	0	?	+	+	+	+	0	+	+	?	?	?	?	?	?	
Vitalité des fonctions		+	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+	+	?	
Cycle de vie du bâtiment		+	+	?	0	0	+	-	-	0	?	0	?	-	?	?	?	
Adaptation aux changements climatiques et résilience		+	+	+	+	+	0	?	-	+	+	0	?	?	0	?	?	

Uittreksel uit de globale analysetabel

DOCUMENT 5 : PRÉSENTATION DU PROJET DE PROGRAMME ET DES PRINCIPALES ALTERNATIVES ÉTUDIÉES	23
DOCUMENT 6 : ANALYSE DE LA CONCORDANCE DES OBJECTIFS AVEC LES PLANS ET PROGRAMMES	26
DOCUMENT 7 : ANALYSE DES INCIDENCES GLOBALES DU PROGRAMME DU CQD.....	28

DOCUMENT 5: PRESENTATIE VAN HET ONTWERPPROGRAMMA EN VAN DE BELANGRIJKSTE ONDERZOCHE ALTERNATIEVEN

De grote principes van het ontwerpprogramma

Op basis van de uitdagingen die werden geïdentificeerd in de diagnose en de gesprekken met burgers en spelers op het terrein werden grote transversale doelstellingen van het DWC ontwikkeld in een 'Visie'. Deze transversale uitdagingen zijn:

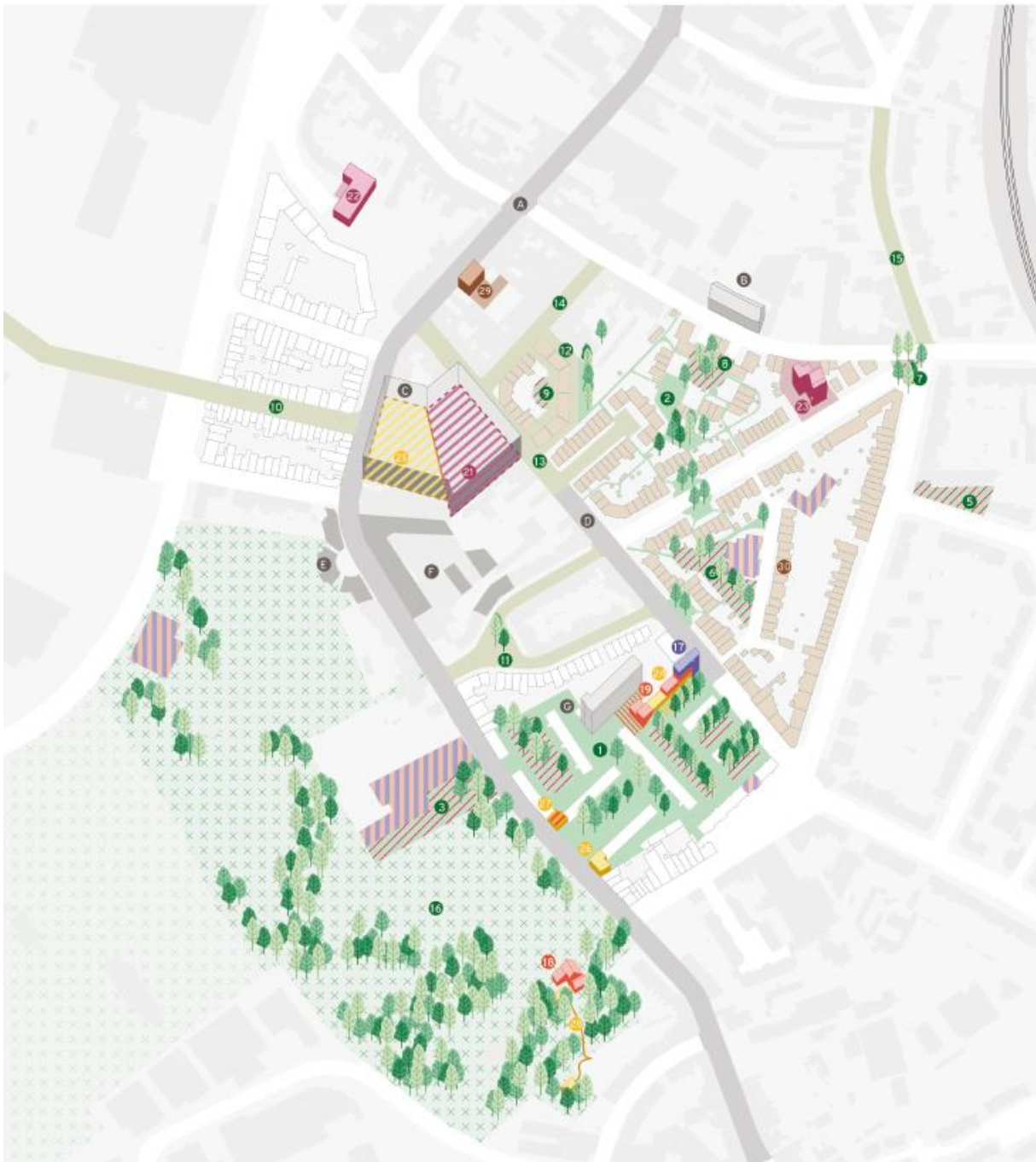
- De bewoonbaarheid van de wijk verbeteren;
- Werken aan de emancipatie van de kwetsbare groepen;
- Een gezellig en gemengd wijkleven ontwikkelen.

Elk van deze uitdagingen wordt vertaald in subprioriteiten die de basis vormen voor de verschillende operaties van het programma. Er zijn twee categorieën:

- **Bouwprojecten:** renovatie of bouw van gebouwen en heraanleg van de open ruimten;
- **Sociaaleconomische projecten:** sociale, culturele, .. projecten van verenigingen, inwoners en/of overheidsdiensten in de vier jaar van uitvoering van het DWC 2 Cités.

Bij deze transversale uitdagingen voegen zich ruimtelijke uitdagingen waarvoor vier grote richtlijnen werden bepaald:

- De landschappelijke kwaliteit verbeteren;
- Meebouwen aan autoluwe en permeabele identiteiten;
- Gebruik maken van het bestaande bebouwde weefsel;
- Comfortabele en veilige mobiliteitstrajecten ontwikkelen.

Ontwerpprogramma (ORG, 2022)

De projecten

Woningen

Het enige huisvestingsproject is project H1 dat voorziet in de bouw van 5 à 6 senioren-/PBM-woningen in een holle kies (gemeentelijk braakliggend terrein) op een oppervlakte van 675m².

Voorzieningen

Er worden verschillende voorzieningen ontwikkeld voor jonge kinderen, jongeren, jonge meisjes/vrouwen en de vele verenigingen van de wijk:

- Project A1: aanleg van een speelplein;
- Project C3: renovatie van een benedenverdieping om er een kringloopdienst te ontwikkelen die ter beschikking staat van verschillende wijkactiviteiten;
- Project D1: creëren van een wijkhuis dat zal dienst doen als gemengde voorziening voor verschillende activiteiten;
- Project F1: bouw van een nieuwe Nederlandstalige crèche.

Openbare ruimten

Verschiedende operaties van het ontwerpprogramma hebben specifiek betrekking op de herwaardering van de openbare ruimte:

- Project A1: renovatie van alle buitenruimten van de zone van de Gele Blokken;
- Project A2: renovatie van een deel van de Glasblazerijlaan;
- Project B1: ontwikkeling van een visie voor de inrichting van het Bemptpark;

Verkeersluwe wijk

De wijk zal verkeersluw worden gemaakt via verschillende ingrepen:

- Project A2: renovatie van een deel van de Glasblazerijlaan;
- Project B1: ontwikkeling van een visie voor de inrichting van het Bemptpark;

Natuurontwikkeling

Het DWC bevat geen enkel project dat uitsluitend is gewijd aan natuurontwikkeling, maar de dimensie komt in het hele programma transversaal aan bod (zowel in de bouw- als in de sociaaleconomische projecten): in bijna elk project zijn er voorstellen die verband houden met natuurontwikkeling.

Ontwikkeling van de lokale verenigingen en burgerprojecten

De sociaaleconomische projecten omvatten activiteiten die verband houden met opleiding en tewerkstelling, jongeren, steun aan de ouders, gender en openbare ruimte, milieu-/omgevingseducatie en intergenerationaliteit.

DOCUMENT 6: ANALYSE VAN DE OVEREENSTEMMING VAN DE DOELSTELLINGEN MET DE PLANNEN EN PROGRAMMA'S

Eerst en vooral zullen we in deze tweede fase nagaan of het ontwerpprogramma van het DWC in overeenstemming is met de geldende plannen en programma's die relevant werden geacht voor het gebied en de uitdagingen die werden bepaald in fase 1.

Voor elk weerhouden plan/programma zullen we in de hierna volgende studie nagaan of de doelstellingen en het ontwerpprogramma van het DWC overeenstemmen met die van het plan/programma.

Plannen en programma's	Relevantie voor het DWC
Internationale plannen	
Europese Strategie Duurzame Ontwikkeling (EU-SDS) - herziening 2005	Nee, geïntegreerd in de lagere plannen
Europa 2020: strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei	Nee, geïntegreerd in de lagere plannen
Biodiversiteitsstrategie 2020 (2011)	Nee, geïntegreerd in de lagere plannen
Europese richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora (Richtlijn Natura 2000) - 1992	Nee, geïntegreerd in de lagere plannen
Nationale plannen	
Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling (voorontwerp FPDO) 2009-2012	Nee, geïntegreerd in de lagere plannen
Gewestelijke plannen	
Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling - 2018	Ja
Demografisch gewestelijk bestemmingsplan (demografisch GBP) - 2013	Ja
Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening - 2006	Nee
Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing (BWLKE) - 2013	Nee
Huisvestingsplan - 2008	Nee
Plan QUIET.BRUSSELS- 2019	Ja
Gewestelijk Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan - 2018	Ja
Natuurplan - 2016	Ja
Waterbeheersplan (WBP 2) - 2016-2021	Ja
Brussels Energie-Klimaatplan (BEKP) - 2019	Ja
Taxiplan - 2017	Nee
Goederenplan- 2013	Nee

Kanaalplan - 2014	Nee, niet in het gebied
Commercieel Ontwikkelingsschema - 2008	Nee
Good Food-strategie - 2015	Ja
Good Food-strategie - 2020	wordt uitgevoerd
Het Gewestelijk Programma voor Circulaire Economie (GPCE) - 2016	Ja
Gewestelijk Mobiliteitsplan "Good Move" – 2019	Ja
Gewestelijk Lichtplan	Nee
Masterplan Fietsparkeren - 2021	Ja
Gewestelijk Parkeerbeleidsplan (GPBP) - 2013	Ja
Gemeentelijke plannen	
Bijzondere bestemmingsplannen (BBP's)	Nee
Agenda 21	Nee
Klimaatactieplan van Vorst	Nee (diagnose wordt uitgewerkt)
Gemeentelijk Mobiliteitsplan (GemMP)	Ja
Lokale plannen	
Lokaal mobiliteitscontract (LMC Neerstalle)	Nee (niet onderzocht in het MER; het LMC bevindt zich nog in de uitwerkingsfase maar moet in aanmerking worden genomen bij de uitvoering)

Conclusie

In het algemeen kunnen we stellen dat het DWC op een coherente manier aansluit bij de verschillende doelstellingen en maatregelen van de onderzochte plannen/programma's zoals het GPDO, het GBP, het NEKP, het plan Good Move, het Natuurplan en het GPBP.

Het DWC zou meer kunnen doen op het vlak van waterbeheer (een specifieke studie voor de opmaak van een gecoördineerd beheerplan zou relevant kunnen zijn) en geluidshinder (verschillende nieuwe activiteiten en functies kunnen de geluidshinder verhogen). Voorstellen in die zin werden geformuleerd en opgenomen in de verschillende projectfiches.

Het ontwerp bevat ook weinig nieuwe woningen in vergelijking met andere DWC's, maar dat wordt gerechtvaardigd omdat het gebied al heel residentieel is (op sommige plaatsen praktisch monofunctioneel).

Ten slotte is het belangrijk dat voor de mobiliteitskwesties in het gebied het DWC wordt afgestemd op het LMC Neerstalle.

DOCUMENT 7: ANALYSE VAN DE GLOBALE EFFECTEN VAN HET PROGRAMMA VAN HET DWC

In het algemeen zien we dat de grote uitdagingen van de diagnose (herwaardering van de openbare ruimte als pijler voor de interventies van het DWC, vergroening, antwoord op de sociaaleconomische problemen en de behoeften van de jongeren) in aanmerking werden genomen en dat het ontwerpprogramma tracht er een antwoord op te bieden. De effecten zijn over het algemeen positief en eerder van lokale aard.

De volgende pagina's geven een samenvatting van de analyse van de effecten van het ontwerpprogramma in de vorm van tabellen en tekst. Voor elk criterium worden de voorspelbare effecten van het hele programma samengevat en worden de belangrijkste aanbevelingen en beschouwingen waarmee rekening moet worden gehouden tijdens de operationele fase van het DWC herhaald.

De gedetailleerde analysetabellen zijn bijgevoegd en de aanbevelingen voor elk project zijn opgenomen in de projectfiches van het programma.

criterium	Referentiebalans	Bouwprojecten								Sociaaleconomische acties								Effectenrapport
		A1	A2	B1	E2	E3	C1	F1	H1	E1	E4	C2	D1	D2	F2	F3	G1	
Adequate vraag / aanbod huisvesting		O	O	O	O	O	O	O	+	O	O	O	O	O	O	?	?	
Houdbaarheid van de verdeling		+	+	+	+	+	+	+	O	+	+	+	+	+	+	+	?	
Sociale cohesie		+	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Gezondheid / verlaten panden		+	O	+	+	+	+	O	O	O	O	O	O	+	O	?	?	

Adequatie vraag / aanbod

Slechts één project is gericht op de ontwikkeling van huisvesting, 5 à 6 woningen zullen worden gecreëerd. Dat is weinig in vergelijking met andere DWC's, maar wordt gerechtvaardigd door het al heel residentiële karakter van de wijk (er moet eerder worden gestreefd naar een beter evenwicht, ten gunste van andere functies). Bovendien beantwoorden de voorgestelde woningen (voor senioren / PBM) aan een specifieke behoefte van de lokale bevolking.

Houdbaarheidsgraad van de verdichting

Het programma beoogt in het algemeen de verbetering van de houdbaarheid van de verdichting. De betrokken projecten voorzien in de ontwikkeling van buurtvoorzieningen (polyvalent wijkhuis voor verenigingen en burgers, speelplein, kringloopdienst, ...).

Gelet op de ligging en de stedelijke context van het gebied aan de rand van grote parken (het Bemptpark en het Jacques Brelpark) en op de specifieke stedelijke typologie (tuinwijk en woonblokken met kleine groene buurtruimten) is de aanleg van nieuwe groene ruimten geen conditio sine qua non voor de houdbaarheid van de verdichting. Het DWC concentreert zich dus vooral op de verbetering en renovatie van deze groene ruimten en schenkt in de meeste projecten ruim aandacht aan beplanting.

Sociale cohesie

De meeste projecten zijn gericht op de versterking van de sociale cohesie, onder meer door rekening te houden met de verschillende publieksgroepen: ontwikkeling van ruimten die bestemd zijn voor alle burgers, terbeschikkingstelling van diverse middelen aan lokale verenigingen die onder meer werken rond sociale cohesie, renovatie van openbare ontmoetingsruimten, steun bij de ontwikkeling van voorzieningen, ...

Gezondheid / verlaten panden

De projecten van het programma hebben betrekking op de renovatie van verouderde gebouwen en openbare ruimten. Dat heeft een positieve impact op de gezondheid van de panden in de wijk en op de algemene kwaliteit van het stadsweefsel. In het kader van het DWC zullen ook twee cascogebouwen worden opgetrokken en gebruikt.

Tewerkstelling

Verschillende projecten hebben rechtstreeks een positieve impact op de tewerkstelling, bijvoorbeeld het project C4 dat beroepsopleidingen of diensten aan burgers ontwikkelt, evenals een wijkantenne waar activiteiten worden georganiseerd die verband houden met het zoeken naar werk.

Onrechtstreeks zullen de budgetten voor sociaaleconomische acties de lokale verenigingen, kunstenaars en culturele spelers helpen om hun acties, en dus ook de daaraan verbonden tewerkstelling, te bestendigen.

Eveneens onrechtstreeks zal de renovatie van de gebouwen en de openbare ruimte economische activiteit creëren en bijdragen tot potentiële jobcreatie (zoals JST in het DWC Stephenson).

Gemengdheid van functies

Een van de belangrijkste uitdagingen van het DWC 2 Cités was diversiteit creëren in de functies in dit gebied waar vandaag de woonfunctie overheerst. De meeste projecten voor bouw en openbare ruimte verbeteren dit criterium door de andere functies aanzienlijk te versterken. Voorzieningen en activiteiten in het gebied worden gerenoveerd/versterkt of er worden er nieuwe gecreëerd.

		Bouwprojecten								Sociaaleconomische acties								ARH
criterium	Referentiebalans	A1	A2	B1	E2	E3	C1	F1	H1	E1	E4	C2	D1	D2	F2	F3	G1	
Tewerkstelling		0	0	?	+	+	+	+	0	+	+	?	?	?	?	?	?	
Gemeenschappelijke functies		+	0	+	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	+	+	?	

Voorzieningen

		Bouwprojecten								Sociaaleconomische acties								ARH
criterium	Referentiebalans	A1	A2	B1	E2	E3	C1	F1	H1	E1	E4	C2	D1	D2	F2	F3	G1	
Kinderopvang		0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	?	+	?	?	
Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal / cultureel / ...)		+	0	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+	?	+	?	?	

Kinderopvang

De projecten F1 en F2 zullen een positieve impact hebben op het criterium kinderopvang. Ze voorzien in de bouw van een nieuwe Nederlandstalige crèche (met diensten die specifiek zijn aangepast aan de lokale bevolking) en in een jongerenonthaalprogramma met gevarieerde activiteiten om te beantwoorden aan verschillende behoeften op het vlak van gender en leeftijd.

Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal / cultureel / vrije tijd)

Het ontwerpprogramma stelt verschillende verbeteringen voor voor dit criterium:

- Er zal een speelplein worden aangelegd;
- De lokale verenigingen zullen gebruik kunnen maken van de gemengde voorziening, het wijkhuis, en de Bempthoeve zal worden gerenoveerd;
- De kringloopdienst zal materieel ter beschikking stellen van verenigingen en burgers.

Bovendien zal dankzij de begeleiding bij de bouw van voorzieningen op een relevante manier, en op maat, kunnen worden beantwoord aan de lokale behoeften.

criterium	Referentiebalans	Bouwprojecten								Sociaaleconomische acties								ARH
		A1	A2	B1	E2	E3	C1	F1	H1	E1	E4	C2	D1	D2	F2	F3	G1	
Groene ruimten		+	+	+	0	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0	?	?	
Duurzame voeding		0	0	+	+	0	?	?	+	+	+	0	?	?	?	?	?	
Openbare ruimte en kwaliteit van de leefomgeving		+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	?	?	
Creëren van symbolische bakens en stedelijk landschap		?	0	?	0	0	?	0	0	0	0	0	0	0	0	?	?	

Groene ruimten

Zoals reeds gezegd omvat het gebied van het DWC 2 Cités verschillende open (groene) ruimten. Het creëren van nieuwe groene ruimten is dus niet bijzonder relevant. De meeste bouwprojecten hechten in hun acties dan ook meer belang aan gedifferentieerde vergroening. Ook willen ze werken aan de verbetering en renovatie van de bestaande groene ruimten (squares van de Gele Blokken en Bemtpark).

Duurzame voeding

Dit thema komt in het programma van het DWC meermaals aan bod met projecten die het criterium rechtstreeks willen verbeteren (solidaire kruidenier, sociale kantine, ondersteuning van de moestuinen). Ook circulariteit en netwerkvorming tussen deze projecten vormen een globale ambitie die zal helpen bij de verdere ontwikkeling van dit thema.

Kwaliteit van de leefomgeving

Verschillende projecten zullen een positieve impact hebben op dit criterium. De belangrijkste acties werken immers aan de materialiteit van de openbare ruimte, om de kwaliteit ervan en dus ook de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren voor alle publieksgroepen die deze ruimten frequenteren. Deze projecten (Squarebeek, renovatie van de Glasblazerijlaan, de visie voor de inrichting van het Bemtpark) zullen een positieve dynamiek ontwikkelen op het vlak van welzijn en veiligheid in de wijk.

Creëren van symbolische bakens / stedelijk landschap

Hoewel de renovatie van de open ruimte kan bijdragen tot de landschappelijke herwaardering van het gebied en een betere perceptie van de wijk (en onrechtstreeks ook een betere levenskwaliteit van de bewoners), komt dit thema in het DWC nauwelijks aan bod.

criterium	Referentiebalans	Bouwprojecten								Sociaaleconomische acties								ARH
		A1	A2	B1	E2	E3	C1	F1	H1	E1	E4	C2	D1	D2	F2	F3	G1	
Watercyclus en blauw netwerk		+	+	?	O	O	+	-	-	O	?	O	?	-	?	?	?	
Aanpassing aan de klimaatverandering en veerkracht		+	+	+	+	+	O	?	-	+	+	O	?	?	O	?	?	
Fauna en flora en groen netwerk		+	+	+	O	O	O	?	-	O	O	O	?	O	O	?	?	
Bodem, ondergrond		+	+	O	O	O	O	O	-	O	O	O	?	O	O	?	?	
Luchtverontreiniging		O	+	O	?	?	O	-	O	O	O	O	?	?	?	?	?	
Geluids- en trillingscomfort		/!\	+	O	O	/!\	/!\	/!\	+	O	O	/!\	O	O	O	?	?	
Energie		+	+	+	O	O	+	-	O	+	O	O	?	-	?	?	?	
Hulpbronnen		+	+	+	+	+	+	-	-	+	O	O	?	-	?	?	?	

Watercyclus en blauw netwerk

De renovatie/bouw van gebouwen enerzijds en de renovatie van de openbare ruimte anderzijds bieden mogelijkheden om het waterbeheer te verbeteren.

Bovendien zullen de projecten voor beplanting en het planten van bomen een positieve impact hebben op dit criterium. De planten in de wijk zullen immers evapotranspiratie mogelijk maken van een deel van het hemelwater, dat bovendien ook kan infiltreren in bijvoorbeeld de plantputten. Niet al het water van de wijk zal kunnen worden beheerd, maar de impact zal aanzienlijk zijn. Bovendien zullen de burgers worden gesensibiliseerd tot het thema.

De negatieve beoordelingen betreffen gebouwen die zullen worden opgetrokken op lege percelen of momenteel leegstaande gebouwen: de activiteiten daar zullen het waterverbruik en de productie van grijs/afvalwater verhogen.

Klimaatverandering en veerkracht

Het planten van bomen en de aanplantingen in het kader van de projecten van het programma zullen een positieve impact hebben op dit criterium, onder meer omdat het hitte-eilandeffect zal worden verminderd.

Ook verschillende acties dragen bij tot de ambitie van veerkracht en circulariteit. De netwerkvorming van de acties zal het mogelijk maken om dit criterium gezamenlijk aan te pakken.

Fauna en flora en groen netwerk

De projecten voor beplanting en het planten van bomen en de herwaardering en ontwikkeling van de aanwezige fauna zullen een positieve impact hebben op dit criterium.

Ook verschillende sociaaleconomische acties bieden een potentieel om de biodiversiteit in de wijk te verbeteren.

Bodem/ondergrond

Enkele projecten hebben tot gevolg dat de bodem doorlatend wordt gemaakt en dat de bodemkwaliteit wordt verbeterd (verluchting, vermindering van de compactheid, aanplanting, meststoffen, ...). Hoewel het niet gaat om grote oppervlakken uit één stuk, zal dit een positieve impact hebben.

Op een momenteel bebost perceel zullen 5 à 6 nieuwe woningen worden gebouwd. ~200 m² zal daardoor ondoorlatend worden, wat negatief is voor dit criterium.

Luchtverontreiniging

Omdat het criterium een globale uitdaging is op het niveau van het Gewest zullen de projecten van het DWC niet volstaan om echt een impact te hebben op de wijk. Ze gaan echter wel in de goede richting: verkeersluwe straten en bevordering van de actieve verplaatsingswijzen, renovatie van gebouwen dus verlaging van het energieverbruik en de daaraan verbonden emissies en meer groen zijn elementen die, hoe miniem ook, de luchtkwaliteit verbeteren.

De bouw van woningen op een leegstaand terrein zal onmiskenbaar het verbruik en de daaraan verbonden lozingen verhogen. Het aantal nieuwe woningen is echter beperkt zodat de impact als verwaarloosbaar kan worden beschouwd.

Geluids- en trillingscomfort

Het verkeersluw maken van de openbare wegen is zeer positief voor het geluidscomfort.

Verschillende projecten kunnen echter in verschillende mate geluidshinder veroorzaken. Niet alleen de woonfunctie zal immers aanwezig zijn, er zullen ook activiteiten plaatsvinden en er zal een wijkleven worden ontwikkeld. Dit is een aandachtspunt waarmee rekening moet worden gehouden bij de realisatie van de projecten.

Energie

De renovatie van de gebouwen zal een positieve impact hebben op het vlak van energie.

Net als voor het criterium luchtverontreiniging zal de bouw van nieuwe woningen op momenteel ongebruikte terreinen echter onvermijdelijk leiden tot een hoger energieverbruik. Die toename zal echter beperkt blijven aangezien er slechts een beperkt aantal gebouwen zullen worden opgetrokken.

Hulpbronnen

Nieuwe of gerenoveerde gebouwen zullen enerzijds een impact hebben op de afvalstoffen en grote inkomende en uitgaande stromen tot gevolg hebben tijdens de werken; anderzijds zullen de renovaties leiden tot een betere isolatie en dus het huidige verbruik verminderen.

criterium	Referentiebalans	Bouwprojecten								Sociaaleconomische acties								ARH
		A1	A2	B1	E2	E3	C1	F1	H1	E1	E4	C2	D1	D2	F2	F3	G1	
Bereikbaarheid met het openbaar vervoer		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	?	
Gemotoriseerd verkeer		-	?	0	0	0	-	?	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Fiets		+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	?	?	?	?	?	
Voetgangers / PBM		+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	?	
Alternatieven voor de auto		+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	?	?	

Openbaar vervoer

De belangrijkste operaties van het DWC zullen geen impact hebben op dit criterium.

Gemotoriseerd verkeer

Het ontwerpprogramma heeft momenteel weinig invloed op dit criterium. Doordat de openbare wegen globaal verkeersluw worden gemaakt, zal het autoverkeer beter overeenstemmen met wat was voorzien in de MSW Good Move (dit zal eerder worden behandeld in het lopende LMC voor het gebied). Anderzijds moeten er aandachtspunten worden genoteerd voor het parkeeraanbod dat in het kader van de projecten A1 en C1 zal worden verminderd.

Fiets

De parkeervoorzieningen waarin enkele projecten voorzien en de verschillende bouwprojecten en projecten voor de openbare ruimte verbeteren het comfort en de veiligheid van het fietsparkeren in het hele gebied. De ontwikkeling van 'lokale' activiteiten bevordert het fietsgebruik van de bewoners van de wijk en van de omliggende wijken.

Voetgangers/PBM

De verschillende bouwprojecten en projecten voor de openbare ruimte verbeteren het comfort en de veiligheid van de voetgangerswegen in een groener kader.

Alternatieven voor de auto

Dit criterium wordt in het DWC niet rechtstreeks behandeld (wel in het LMC dat momenteel loopt in het gebied). De projecten die de beleving van de actieve verplaatsingswijzen in het gebied verbeteren kunnen echter onrechtstreeks bijdragen tot de modal shift ten koste van het gebruik van de individuele wagen.